

Formelark FYS-MEK 1110

$$\Sigma \vec{F} = m\vec{a} = \frac{d\vec{p}}{dt}, \text{ hvor } \vec{p} = m\vec{v} = m \frac{d\vec{r}}{dt} \text{ og } \vec{a} = \frac{d\vec{v}}{dt} = \frac{d^2\vec{r}}{dt^2}$$

Konstant \vec{a} : $\vec{v} = \vec{v}_0 + \vec{a}t, \quad \vec{r} = \vec{r}_0 + \vec{v}_0t + \frac{1}{2}\vec{a}t^2, \quad v^2 - v_0^2 = 2\vec{a} \cdot (\vec{r} - \vec{r}_0)$

Konstant α : $\omega = \omega_0 + \alpha t, \quad \theta = \theta_0 + \omega_0t + \frac{1}{2}\alpha t^2, \quad \omega^2 - \omega_0^2 = 2\alpha(\theta - \theta_0)$

Baneakselerasjon: $\vec{a} = \frac{d\vec{v}}{dt}\hat{u}_T + \frac{v^2}{\rho}\hat{u}_N$

Rotasjon: $\vec{v} = \vec{\omega} \times \vec{r}, \quad \vec{a} = \vec{\alpha} \times \vec{r} + \vec{\omega} \times (\vec{\omega} \times \vec{r})$

Galilei transformasjon: $\vec{r} = \vec{R} + \vec{r}', \quad \vec{v} = \vec{V} + \vec{v}'$

Fjærkraft: $F(x) = -k(x - x_0), \quad \text{luftmotstand: } \vec{F}_v = -k\vec{v} \text{ eller } \vec{F}_v = -Dv\vec{v}$

Statisk friksjon: $|F_s| \leq \mu_s N, \quad \text{dynamisk friksjon: } |F_d| = \mu_d N$

Arbeid: $W_{AB} = \int_A^B \vec{F} \cdot d\vec{r} = K_B - K_A, \quad \text{kinetisk energi: } K = \frac{1}{2}mv^2$

Potensiell energi for gravitasjon: $U = mgy, \quad \text{for fjærkraft: } U = \frac{1}{2}k(x - x_0)^2$

Konservativ kraft: $\vec{F} = -\vec{\nabla}U(\vec{r})$

Impuls: $\vec{J} = \int_{t_0}^{t_1} \vec{F} dt = \Delta\vec{p} = \vec{p}(t_1) - \vec{p}(t_0)$

Rakettligningen: $\vec{F}^{\text{ext}} + \vec{v}_{\text{rel}} \frac{dm}{dt} = m\vec{a}$

Massecenter: $\vec{R} = \frac{1}{M} \sum_i m_i \vec{r}_i = \frac{1}{M} \int_M \vec{r} dm, \quad M = \sum_i m_i = \int_M dm$

Kraftmoment: $\vec{\tau} = \vec{r} \times \vec{F}, \quad \text{spinn: } \vec{L} = \vec{r} \times \vec{p}$

Spinnsats: $\vec{\tau} = \frac{d\vec{L}}{dt}, \text{ stive legemer: } L_z = I_z \omega_z, \quad \tau_z = I_z \alpha_z$

Kinetisk energi: $K = \frac{1}{2}I\omega^2, \quad \text{treghetsmoment: } I = \sum_i m_i \rho_i^2 = \int_M \rho^2 dm$

Parallellakse teoremet: $I = I_{cm} + Md^2$

Rullebetingelse: $V = -\omega R$

Fiktive krefter: $\vec{a}' = \Sigma F^{\text{ext}} - m\vec{A} - m \frac{d\vec{\omega}}{dt} \times \vec{r}' - 2m\vec{\omega} \times \vec{v}' - m\vec{\omega} \times (\vec{\omega} \times \vec{r}')$

Gravitasjon: $\vec{F}(\vec{r}) = -G \frac{m_1 m_2}{r^2} \hat{u}_r, \quad U(r) = -G \frac{m_1 m_2}{r}$

Spenning og tøyning: $\sigma_{xx} = \frac{F_x}{A_x} = E \frac{\Delta x}{x} = E \epsilon_{xx}, \quad \frac{\Delta y}{y} = -\nu \frac{\Delta x}{x}$

Lorentz transformasjon: $x' = \gamma(x - ut), \quad y' = y, z' = z, t' = \gamma \left(t - \frac{u}{c^2} x \right), \quad \gamma = \frac{1}{\sqrt{1 - \frac{u^2}{c^2}}}$

Relativistisk: $m = \gamma m_0, \quad \vec{p} = m\vec{v}, \quad E = mc^2$